

[Ludvig Christensen.]

Lovforslagets Enkeltheder, skal jeg slet ikke komme ind paa disse, men nøjes med at gøre nogle Bemærkninger om de Principper, der ligger til Grund for Lovforslaget.

Det, man søger at opnaa ved Lovgivning paa dette Omraade, er jo det, at de Værdier, der skabes af Samfundet, uden at det i Øjeblikket høster Nytten af dem, kan gaa tilbage til det Samfund, der i Virkeligheden har skabt dem, og det synes jeg er en Bestræbelse, der er rigtig. Ser man paa de Oplysninger, der fulgte med Lovforslaget, da det blev fremsat i det andet høje Ting, saa viser det sig at være et Forslag, der i første Række har Bud til København, til Hovedstaden, der, hvor den allerstærkeste Grundværdistigning foregaar, dernæst til Købstæderne og sidst til Landkommunerne. Og jeg tør vist gaa ud fra, at naar den Opgørelse, der fulgte med Lovforslaget, viser, at der i Landkommunerne er sket en Grundværdistigning af 15 Millioner ud af samtlige de 98 Mill. Kr., der er konstateret som Værdistigning fra 1924 til 1927, saa vil en Eftergang af, i hvilke Landkommuner det er, denne Stigning er konstateret, vise, at det er i Landkommuner med bymæssig Bebyggelse i større eller mindre Grad og i Landkommuner, hvor der er opstaaet Stationsbyer. Det viser sig altsaa, at det i Praksis ikke er et Landbospørgsmaal, men i allerhøjeste Grad et Byspørgsmaal og i ganske særlig Grad et københavnsk Spørgsmaal.

Man vilde være i Stand til at nævne en lang Række Eksempler paa, hvad vi har oplevet her i København med Hensyn til Grundværdistigninger, hvor de tilfældige private Grundejere har høstet hele Fordelen af den Stigning, der er foregaaet. Det er jo en kendt Sag, at Opførelsen af Københavns Raadhus, der kostede det københavnske Bysamfund 6 Mill. Kr., medførte en Stigning i Værdi af Grundene omkring den nye Raadhusplads, der mindst kan anslaaes til det samme Beløb, uden at de tilfældige Ejere af disse Grunde havde gjort et eneste Spadestik i Jorden for at opnaa denne Forøgelse af deres Formue. Hver Gang vi anlægger store, nye Hovedfærdselsaarer eller foretager andre Anlæg fra Kommunalbestyrelsens Side, Forlængelse af Sporvejslinier eller lignende, viser det sig jo, at der finder Værdistigninger Sted paa Grundene i ganske betydelig Grad, som altid kommer de private Grundejere til gode. Men noget af det, der maaske virker stærkest, er Opførelse i Byens Periferi paa tidligere ubebyggede Arealer af store nye Fabrikker,

der trækker en hel Del Arbejdskraft til sig — det er jo den Maade, Storbyen vokser paa. Saa stiger Grundene omkring Fabrikken i Værdi til Fordel for dem, der tilfældigvis ejer disse Grunde, og paa Grundene opføres der Arbejderboliger til de højere Priser, der fremkommer ved, at Grundpriserne er gaaet til Vejrs efter Fabrikkens Anlæg. Men efterhaanden som Fabrikken inddrages i Byvirksomheden og støder sine arbejdsløse, sine syge og gamle ud, ja, saa kommer Byen til at paatage sig alle de sociale Udgifter, medens hele den Gevinst, der ligger paa Grundværdistigningen, der fremkommer, fordi der nu er skabt levende Liv ude i denne Del af Byen, gaar i tilfældige private Grundejeres Lommer. Hvis man var i Stand til at gøre op, hvad der her i København er sket af Grundværdistigninger, siden Voldene faldt, og gøre op, hvad der i Virkeligheden er lagt paa hele det producerende Samfund af Rentebyrder til alle de tilfældige Grundejere, som har høstet Fordelen af Grundværdistigningerne uden at have gjort den mindste Smule for at fremskaffe disse Grundværdistigninger, tror jeg, man meget let vilde opdage, at en af Aarsagerne til, at bl. a. Arbejdslønnen maa være adskilligt højere i Byerne end ude paa Landet, er den Omstændighed, at man fordyrer Livet i Byerne for Befolkningen derved, at man lader de private Ejere af Grundene tage hele Grundværdistigningen, efterhaanden omsætte den i Obligationer og derved paalægge hele det producerende Bysamfund en Byrde, som maa betales til disse Grundejere eller deres Arvinger, medens Bysamfundet, der maa afholde alle de Udgifter, som følger med et voksende Bysamfund, er nødt til at ligne alle Skatterne paa samtlige Byens Indbyggere, hvorved man i Virkeligheden kommer op paa langt højere direkte Skattebeløb, end det vilde være nødvendigt at udskrive, hvis vi for mange Aar siden havde faaet gennemført en virkelig fornuftig Beskatning af de Grundværdistigninger, der finder Sted. Jeg tror ikke, det vil være muligt i det lange Løb at forhindre, at man gennemfører en Lovgivning paa dette Omraade, der gør det muligt for det offentlige at indkassere de meget store Værdier, der her er Tale om.

Det ærede 8de tingvalgte Medlem, Ordføreren for Venstre (Rasmussen [Flemløse]), udtalte sig bl. a. om Vurderingerne og sagde, at de, der betaler disse 100 Mill. Kr. i Ejendomsskatter, har et billigt Krav paa, at Vurderingerne er rigtige. Det er jeg naturligvis enig i, men jeg vil dog henlede Op-